

Afstemmen op stemming

*Psychodynamisch en psychotherapeutisch
perspectief*

Mark Kinet

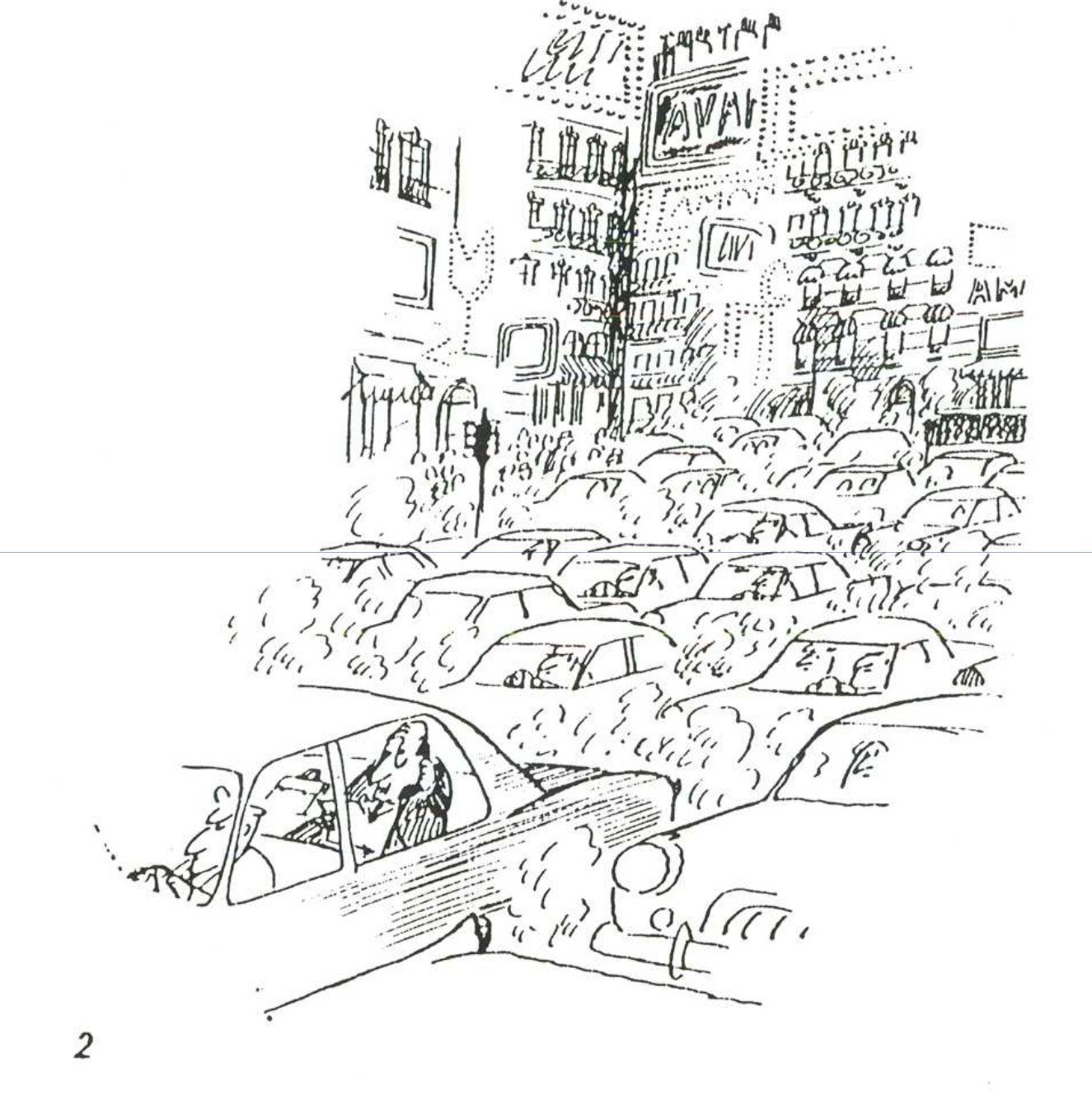
Overzicht

- Problemen actuele psychiatrie
- Majeure depressie en dysthyme stoornis
- Casuïstiek
- The theory and treatment of depression 2005
- Biopsychosociale
- Klassieke vs actuele psychoanalyse
- Aspecifieke factoren
- Specifieke factoren
- Besluit

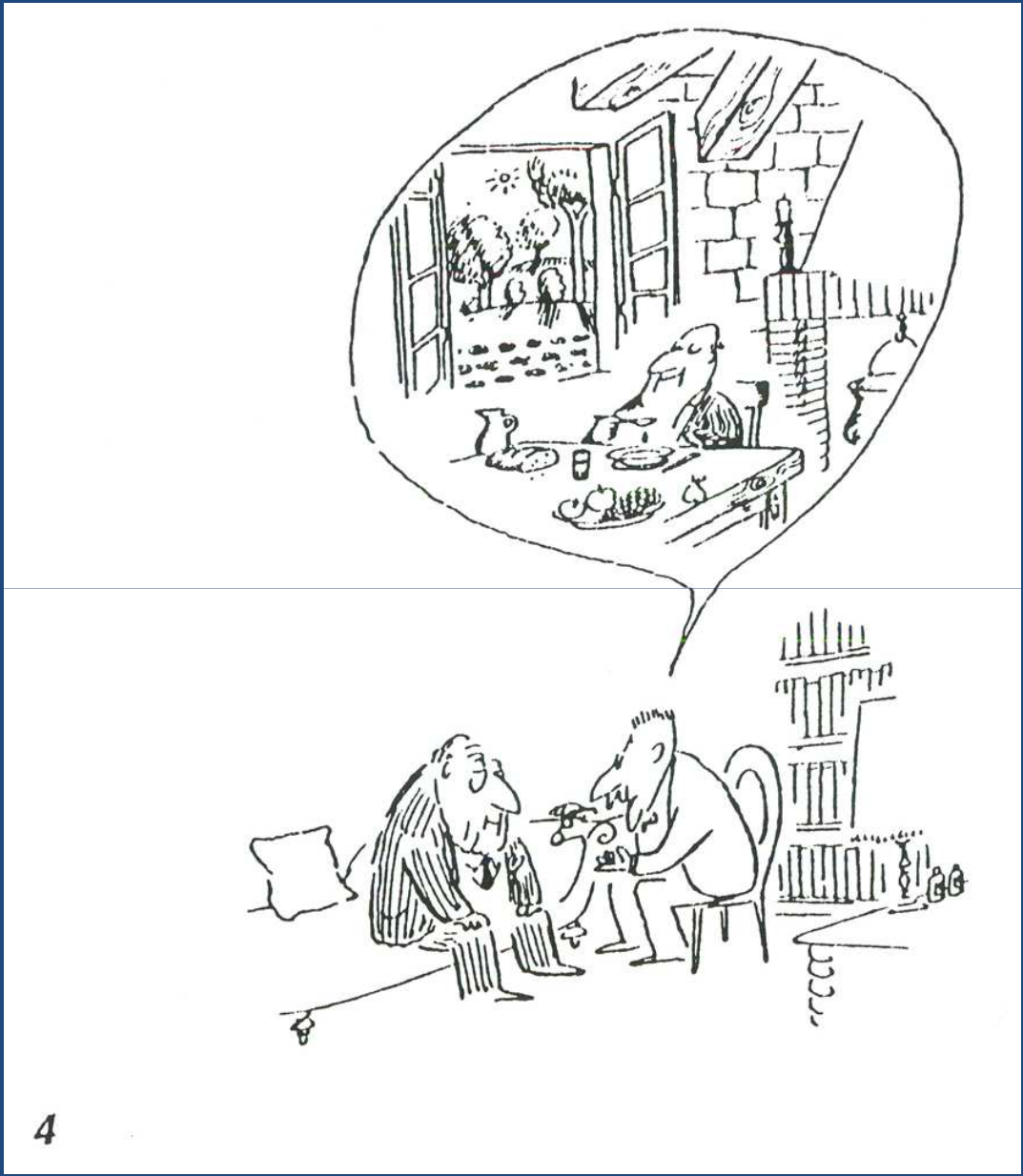
Psychiatrie

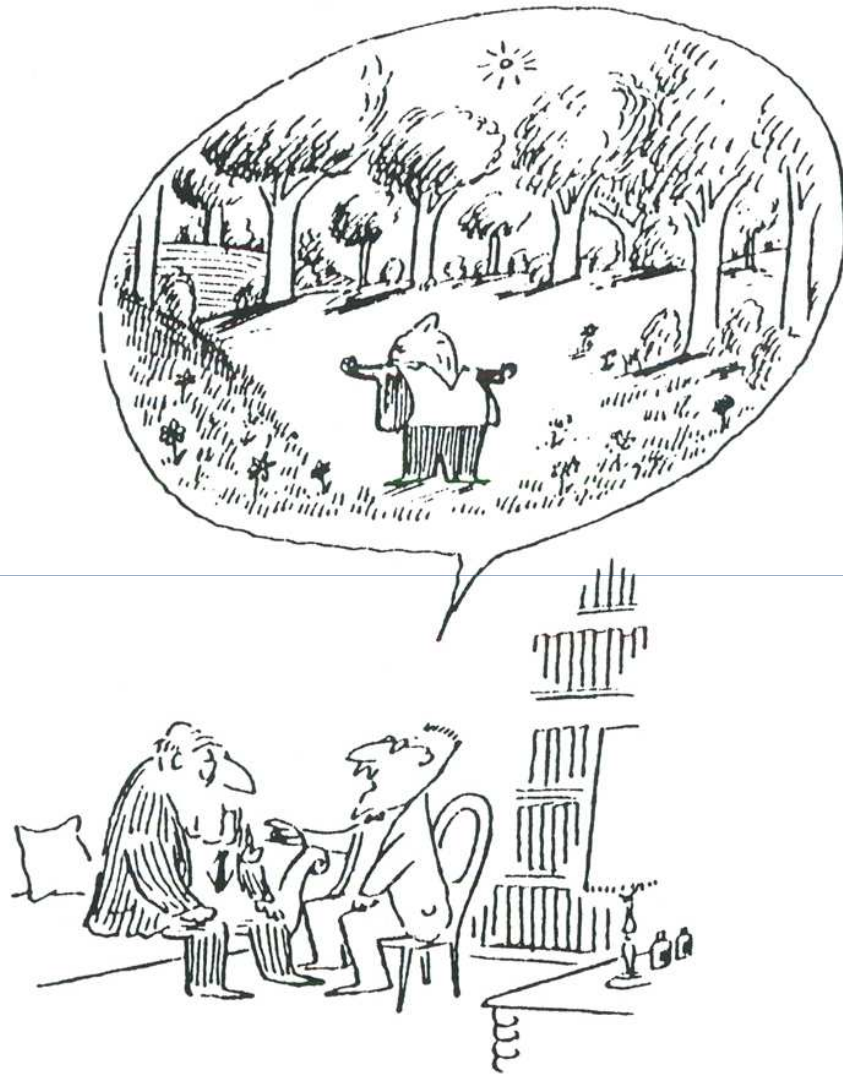
- Geneeskunde toegepaste natuurwetenschap
- Medisch model: ziekte en ziekteken
- Ziek en gezond, normaal abnormaal
- Verwijderd cito tuto iucunde
- Patiënt is object, lijdend voorwerp
- *Wordt* behandeld door weten(schapper)
- Onverantwoordelijk en passief
- Raad, voorschrift, advies
- Mythes: rationeel, gezond verstand, optimisme
- Cartoon Sempé over tijdelijk effect en terugval

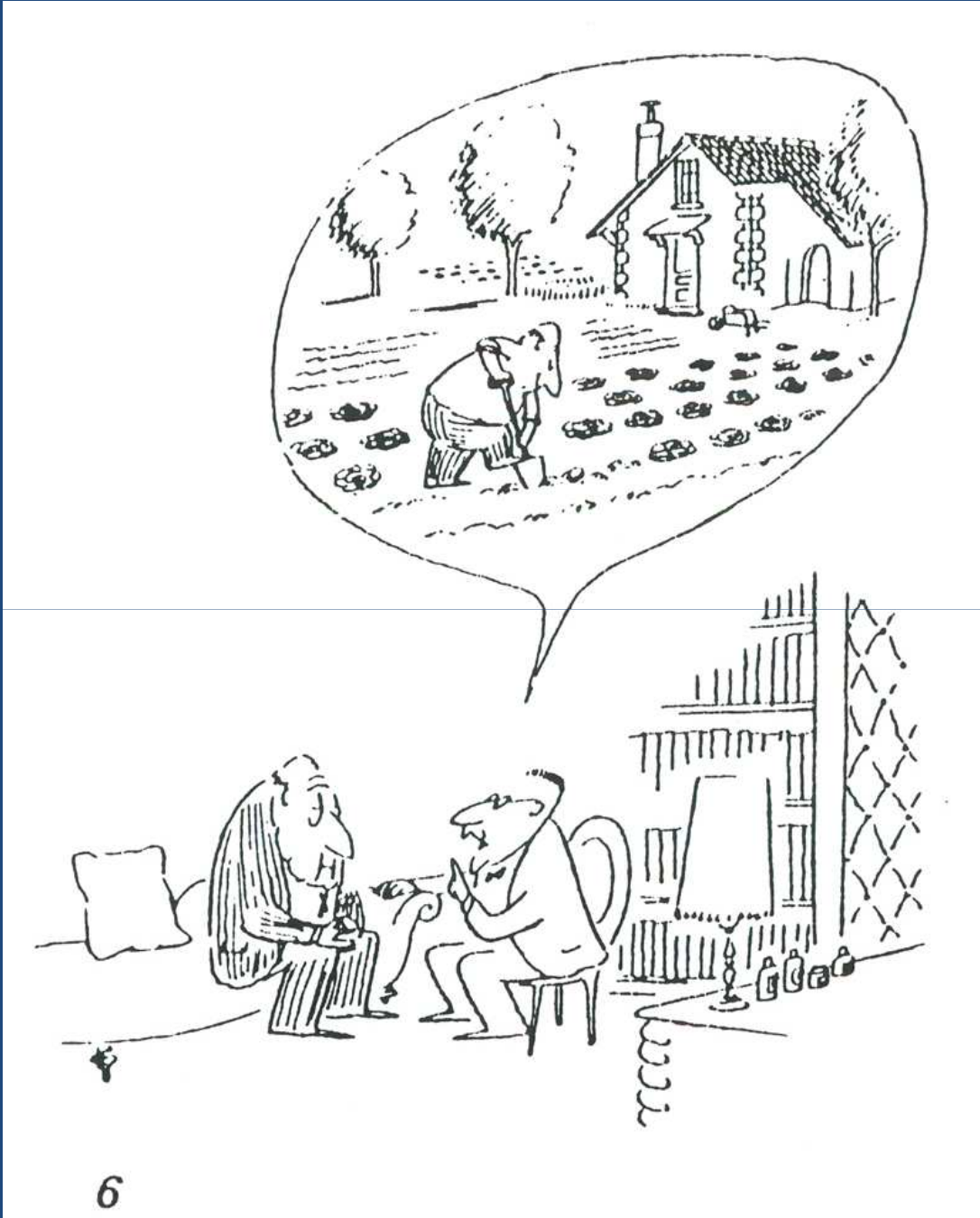

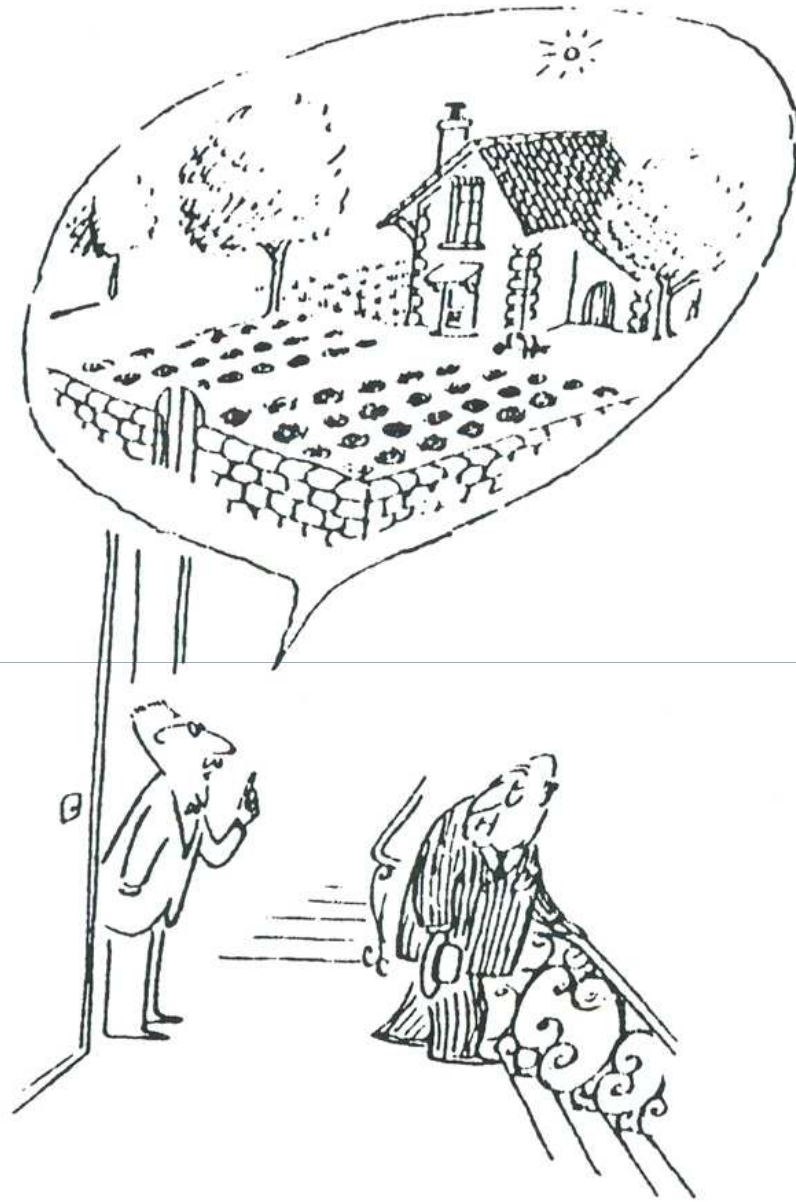

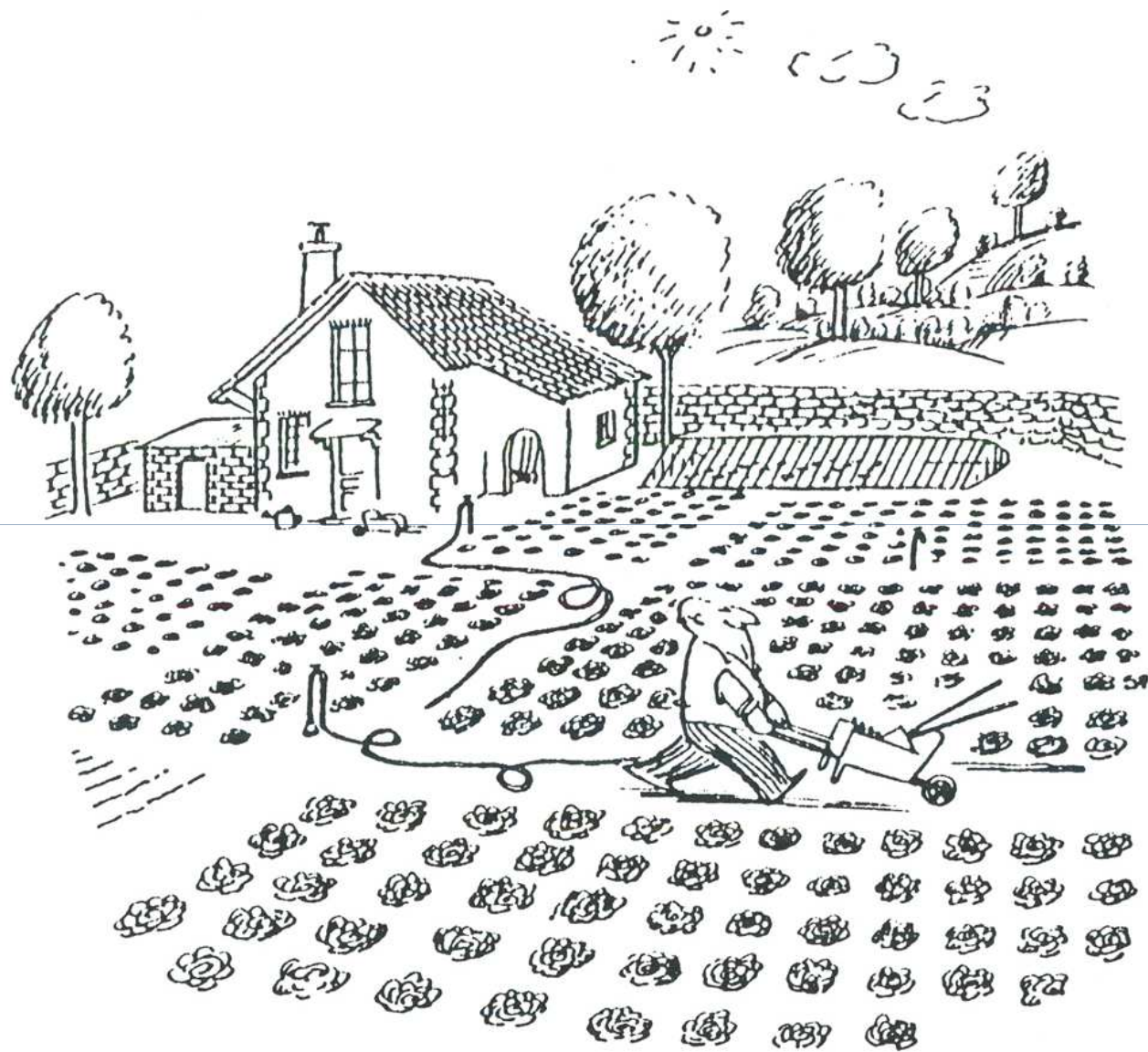

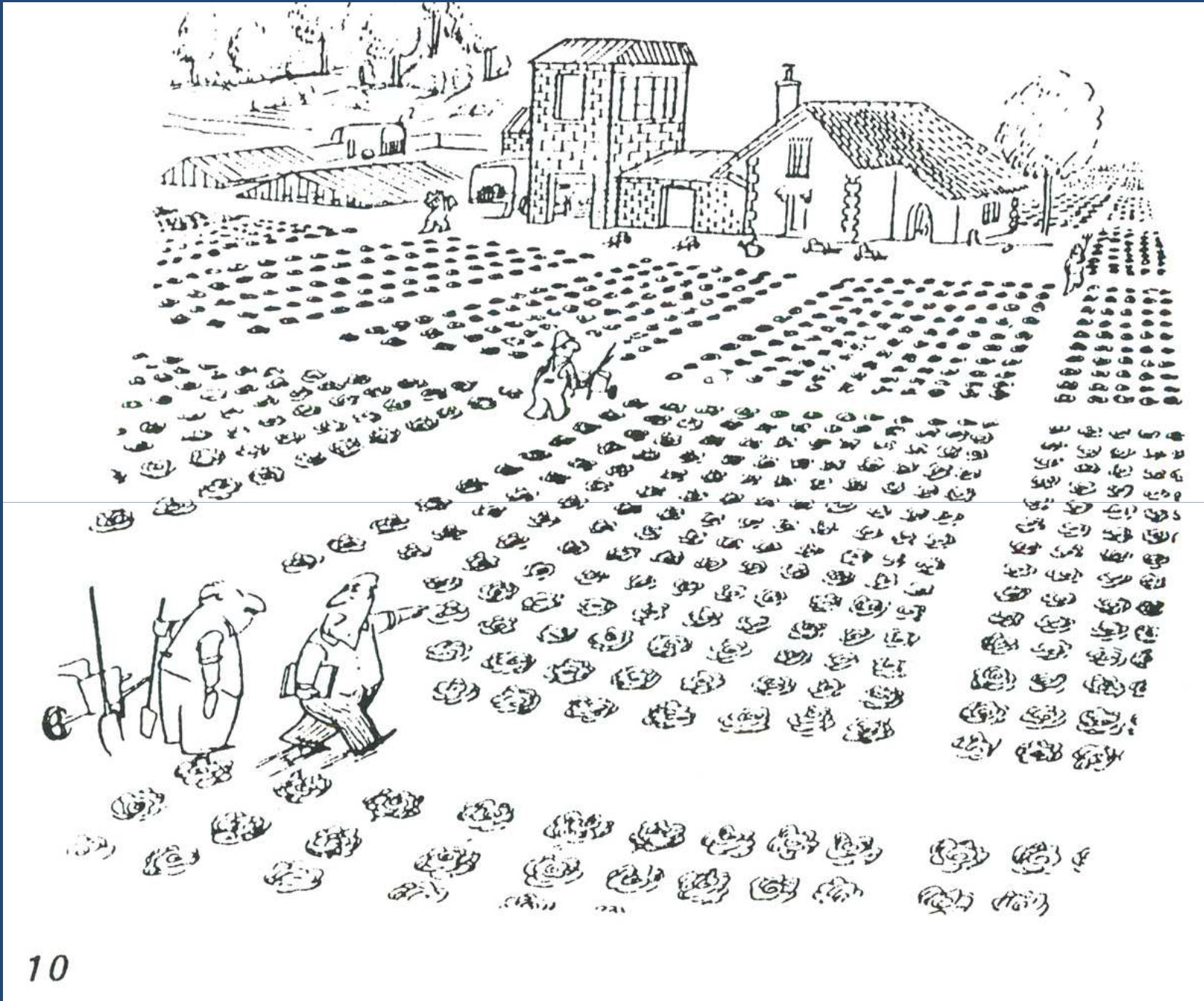

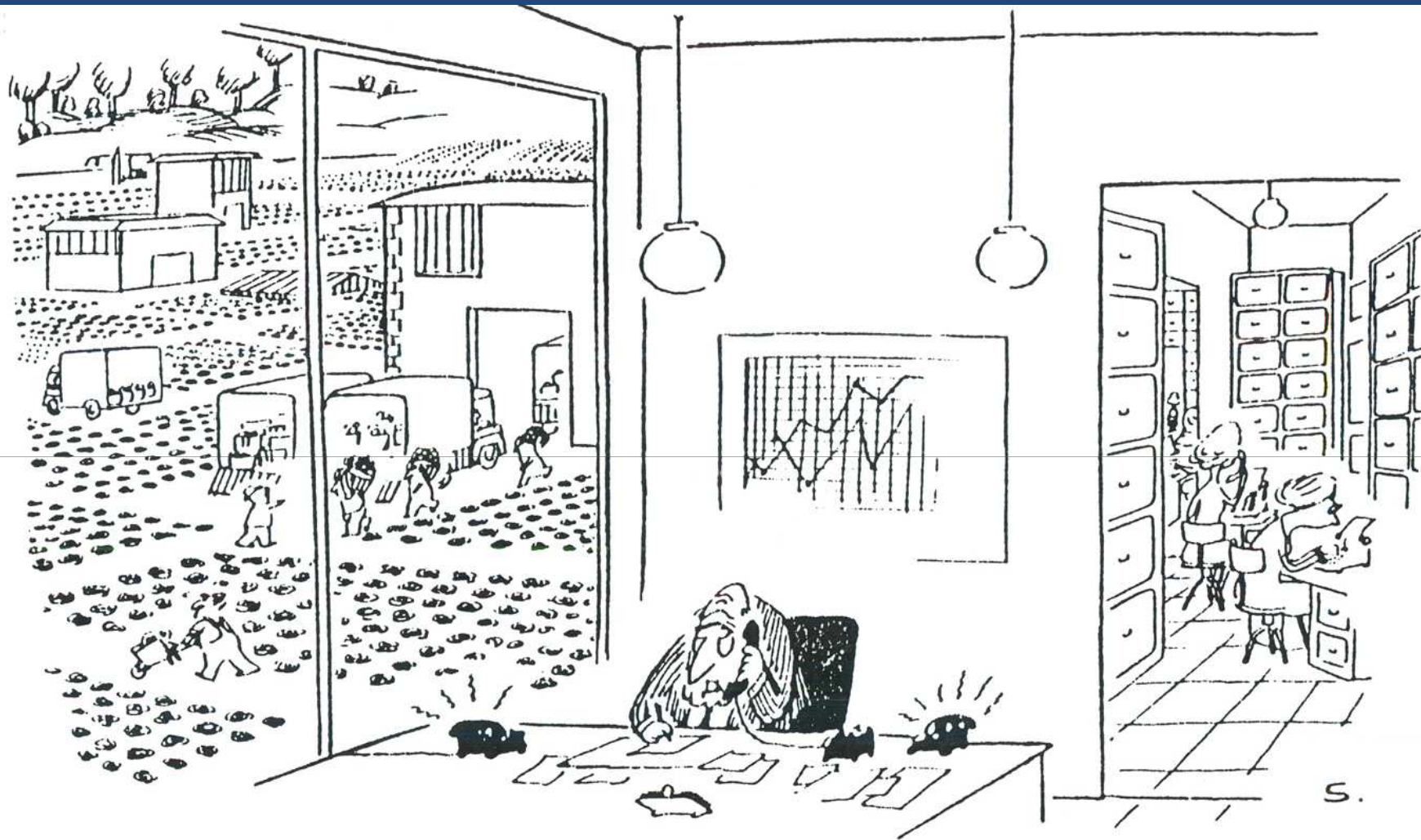

Problemen psychiatrie

- Psychische onzichtbaar en verborgen
- Onbegrepen door patiënt en > omgeving
- Onbewuste alleen voor wie ernaar luistert
- Neuro- en evolutiebiologie waardevol
- Psychiatrie is niet veterinair
- Twee met natuur
- Dubbele geschiedenis
- Vrijheid tegen de natuur. Lust is ongezond!
- Verantwoordelijkheid vs exterioriseren. Oedipus

Natuur en geest

- Psychiatry loses its mind
- Noodzakelijk te paard
- Oncomfortabele grand écart
- Verklaren en begrijpen, tellen en vertellen, cijfers en ontcijfering
- Brein en geest. Urine
- Beeldvorming. Radar. Waar vs hoe
- Nature en nurture. Transgenerationeel
- Genexpressie en neuroplasticiteit

Fysisch vs psychisch

- Algemene vs particuliere wetmatigheden
- Blaasontsteking vs fobie
- Chronologisch vs psychologisch
- Disproportie tgv betekenis tgv geschiedenis
 - Geloof en ongeloof
 - Objectief onderzoeken
 - Subjectief ondervinden
 - Kliniek van de blik en kliniek van het oor

Science en practice

- Kwantiteit en kwaliteit, meten en voelen
- Astronomische bedragen Big Pharma
- Medicalisering en DSMbilisering
- RCT vs klinische werkelijkheid
- Complexiteit en comorbiditeit troef
- Antidepressiva vs placebo (Hull Study, 2007)
- Evidence based practice/practice based evidence
- Belang therapeutische *relatie* (Hubble). Wie?
- 50 % belang geloof en vertrouwen therapeut (Big Four)

Actuele psychiatrie

- DSM wildgroei diagnoses
- Beschrijvend, a-theoretisch, onnauwkeurig
- Oorzakelijkheid?
- Symptoom oppervlakteverschijnsel
- Meetbare klachten/symptomen
- Categorieel vs dimensioneel
- Comorbiditeit en Big Macs
- Therapeutische implicaties?
- Majeure vs dysthyme stemmingstoornissen

Aanvullende diagnostiek

- Ernst vs oorzaak
- Psychogeen: levensgebeurtenissen
- Gardez-vous de comprendre. Blij wenen
- Exogeen: identificeerbaar biologisch
- Endogeen: niet identificeerbaar
- Opgelet: onzichtbaar, verborgen, onbegrepen
- Allerlei biologische behandeling
- Psychotherapeutisch nihilisme
- Onbewust of niet bewust
- Cognitieve psychologie en neurobiologie
- Reason is the slave of the passions (Hume)

Majeure stemmingstoornis

- Majeure (recidiverende) depressie
- Bipolaire stoornis type I en II, cyclothymie
- Biologische behandeling *hoofdrol*
- Geen markers. Circumstantial evidence
- Familiaal psychiatrische antecedenten
- Vitale functies
- Psychomotore remming
- Psychotische verschijnselen
- Psychotherapie vaak bijrol. Geen figurant!

Dysthyme stoornis

- Voor, na, naast of onder majeure
- Biologisch bijrol, psychotherapie hoofdrol
- Psychodynamiek en psychogenese
- Neurotische (introjectieve) depressie: conflictmodel. Es, Ik en Boven-Ik
- Anaclitische (verlatings) depressie: defectmodel
- Verlies, rouw, krenking
- Dysregulatie zelf- en zelfwaardegevoel
- Emotionele dysregulatie

Karel neurotische depressie

- Hij is de oudste van 2 kinderen. Moeder wordt omschreven als depressief. Lang hadden ze een heel nauwe band. Patient was haar 'therapeut', deelde de bedgeheimen van moeder, die zich ook in zijn bijzijn ontkleedde en waste. Met vader, die als gesloten wordt omschreven, heeft hij minder contact. Hij was weinig steunend, wel soms hardhandig en autoritair. Binnen het gezin is er nooit veel communicatie geweest. Ouders leefden lang gescheiden van tafel en bed. Toen patiënt alleen ging wonen bleef moeder zijn huishouden doen. Na humaniora was het een droom om pianist te worden. Niet door 'ingangsexamen' en altijd een frustratie gebleven. Gedurende 7 jaar een relatie met een getrouwde vrouw die uiteindelijk niet voor hem koos. Toen ze zwanger was van hem, liet ze zich aborteren. Castratie+. Jarenlang wisselende depressieve klachten. Diverse werkervaringen episodisch werkonbekwaam. Ambulante en residentiele hulp. Meerdere antidepressiva uitgeteerd. Heel veel woede tegen machthebbers en gezagsdragers. Wil zelf baas, meester, heerser zijn. Als dit niet geval snel een sterk fuck you/kust allemaal mijn kloten gevoel. Vlucht in de regressie/de onschuld en uit de strijd. Passief-agressief verzet. Neurotisch ik-functioneren, remming seksueel en agressie, basisvertrouwen en constantie, innerlijke conflicten++.

-

Hilde Maj Depressief en neurotisch

- Jongste van twee dochters. Vader zachte man met wie goede band, veel spel en plezier, hardwerkend en cultuurminnend. Zelfmoord als pte 13j oud. Moeder zeer sterk, zelfstandig, joviaal, optimistisch en gedreven. Voor de vooruit. Doofpot. Weinig rouw-/verliesverwerking. Vrolijk, enthousiast kind. In ontwikkeling krak gekregen. Verlegen, beschaamd, gevisieerd. Braaf en flink. Hogere studies, werk, huwelijk, kinderen. Na werkverlies en thuiszitten weggezakt. Melancholisch, randpsychotisch, psychomotore remming, vitale tekenen, familiaal psychiatrische antecedenten, vermijdende gehechtheid, posttraumatische persoonlijkheidsverandering, vastgelopen rouw, waar en creatief/vitaal Zelf. Vals Zelf problematiek met daaronder neurotische ambivalentie, verlatingswoede en –depressie, vastgelopen individuatie-separatie en seksuering. Nog latentiekind-achtig.

Marleen Maj depressief en anaclitisch

- Middenste van drie. Moeder huisvrouw, 'depressieve fond', kent maar eten, kleren, school en eten. Emotioneel arm en weinig warm. Zuinig. Van niets kunnen/mogen genieten. Wel fysiek aanwezig maar emotioneel onbeschikbaar. Vader veel buitenshuis en owv professionele afwezig. Carrière- en prestatiegericht. Lachte met pte. Afbrekende commentaar. Van kleuterperiode triest, waardeloos, onbelangrijk. Veel pijn, verdriet en agressie, maar 'altijd voort gedaan, niemand ooit geweten'. Emotionele en spiegelhonger. Kwaadheid op zichzelf gericht. AM vanaf tienerjaren. Faalangst op school. Gevoel perfect te moeten zijn. Geen vriendinnetjes, stil en teruggetrokken. MO geremd, niet uigaan, nooit vriendjes. Gepest met bril en beugels. Anst voor nabijheid, lange relatie gehuwde man. Laten vallen. Meerdere langdurige opnames en meerdere suicidepogingen. Maanden geduurd voor 'masker liet vallen'. Basisonveiligheid, narcistische trauma's en tekorten, vroeg oedipale fixatie.

Behandeling

- Antidepressiva
- Psychodynamische farmacotherapie
- Therapeutische relatie
- Geschiedenis
- Duiden overdracht
- Zorg en steun
- Evoluerende behandelbehoeften
- Vasthouden en loslaten

The theory and treatment of depression (2005)

- Kritisch, breed, empirisch psychiatrisch, gedragstherapeutisch en psychoanalytisch
- DSM appears not to carve nature at its joints but rather introduces sharp distinctions where they do not in reality exist.
- Categorieel vs dimensioneel
- Multiconditioneel
- Continuum met normaliteit

The theory and treatment of depression (2005)

- Onlosmakelijke samenhang as I en as II.
- Persoonlijkheidsfunctioneren!
- 50 % restsymptomen, 80 % recidief
- Veiligheid, vertrouwen, steun, empathie, relatie
- Afweging particuliere oorzakelijke factoren
- Terugvalpreventie = meerdere therapeutische aangrijpingspunten
- Onderliggende kwetsbaarheid
- Gehechtheid en mentalisatie: ijking stress regulatie, serotoninehuishouding, HHbijnieras

Engel: Biopsychosociaal

- Aanleg, lichamelijk, hersenen
- Stress en stress systeem. Resiliëntie
- Steun uit omgeving.
- Disfunctionele relaties oorzaak en gevolg
- Levensgebeurtenissen
- Wat de patiënt er (subjectief) van *maakt*
- Dimensie beleving en betekenis
- Fantasie en mentalisatie
- Behandeling klassiek multimodaal
- Biologisch
- Omgevingsmanagement
- Psychotherapie

Biopsychosociaal vervolg

- Temperament, omgevingsfactoren, (levens)geschiedenis
- Neotenie: hulpeloosheid en afhankelijkheid
- Grote Ander (Moeder, Vader, betekenisvolle Anderen)
- Baby en ouders. *There is no such thing as a baby!*
- *L'Inconscient, c'est le discours de l'Autre*
- Kinderen van onze tijd
- Impliciet/procedureel geheugen uit zich door herhaling
- Expliciet wordt impliciet door herhaling
- Verhouding tot de Ander en de omgeving *live on stage*

Complementaire serie en RSI

- Inleidende colleges Freud
- Onlosmakelijke verknoping RSI Lacan
- Oertijd. Kreet, specifieke actie, ant-woord
- *A/* het menselijke *meervoudig* ipv eenvoudig
- Reëel aandrift, aanleg en trauma
- Imaginair gehechtheid, spiegeling en verleiding
- Symbolisch taal en geschiedenis, wet en tekort
- Moederlijk: holding, containment, spiegeling
- Vaderlijk: verbiedt moeder en kind aan elkaar
- Komen en gaan

Psychoanalyse

- Symptoom is onwillekeurig verschijnselen
- Symptoom is betekenaar/verhaalelement
- Diachroon en synchroon te contextualiseren
- Geschiedenis en overdracht
- Herhaalt zich
- Poging tot zelfhulp
- Onbegrepen door subject en a fortiori omgeving
- Levert winst op en verlies
- Patiënt is subject , participeert actief
- Continuum normaal abnormaal

Op- en neergang

- Enig model. Hoogdagen van de psychoanalyse
- Dè behandeling in de psychiatrie
- Psychoanalytische panacee
- Hooghartige onwetenschappelijkheid (Kandel)
- Na WOII psychofarmaca en gedragstherapie
- Meetbaar en symptoomgericht
- *Randomized Controlled Trials*
- Maatschappelijke en wetenschappelijke wereld
- MBT Santo Subito!

Kritiek van psychiatrie

- Onwetenschappelijkheid. $N = 1$
- Niet falsifieerbaar. Immunisatie ad hoc hypothese
- Psychotherapie vs wetenschappelijke format
- Therapeutische pretenties. Psychose?
- Persoon Freud. Einstein
- Karikatuur van de kuur
- Duur en onwerkzaam
- Woody Allen en problemen van niets
- Miskennen wetenschappelijke evolutie
- Outcome onderzoek minstens vergelijkbaar en beter bij complexe (Leichsenring)

Psychoanalytische psychiatrie

- Psychiater en psychoanalyticus
- Inzichtnemend vs inzichtgevend
- Interpretatie + hanteren van relationele factoren
- Gebied en grote, gedetailleerde kaarten
- Psychologie en psychopathologie
- Innerlijke verbanden en samenhang
- Genetisch en psychodynamisch
- Interventie vs presentie
- Balthazar Gracian
- Niet of of maar en en

Klassieke praktijk

- Eindeloze kuur op de sofa
- Zwijgzame psychoanalyticus
- Ingebeelde zieken. Neurose vs borderline
- Vrije associatie, gelijkzwevende aandacht, neutraliteit, abstinentie
- Wat therapeut *zegt*
- Overdrachtsliefde en –aanhankelijkheid krijgt speciale behandeling en leidt tot inzicht
- One person psychology
- Drift en lustgericht. Tegen aanpassing
- Ziek dier. De ziekte mens genaamd

Klassieke psychoanalyse

- *Kind* in de patiënt
- Innerlijk conflict. Interpretatie.
- Infantiele polymorf perverse seksualiteit
- Constantie: goed en kwaad/slecht
- Samenhangende identiteit
- Remming
- Basisveiligheid en mentaliserend vermogen
- Knopen en symbolisch imaginaire hypertrofie
- Deconstructie en reconstructie
- Malade imaginaire. Cut the crap!

Actuele psychoanalyse

- *Baby* in de patiënt
- Defect of deficit. Ontwikkelingshulp.
- Veiligheid, gehechtheid, agressie, destructie
- Inconstantie
- Onsamenhangende identiteit
- Ontremming
- Evacuatie en basiswantrouwen
- Divers ageergedrag

Actuele praktijk

- Two person psychology
- Joint (ad)venture
- Ik, Zelf, drift en object
- Lustgericht èn objectgericht
- Agressie en destructie
- Basisveiligheid en gehechtheid
- Mentaliserend vermogen, Theory of Mind
- Wie/hoe de therapeut *is*
- Constructief

Psychoanalytisch Actueel

www.psychoanalytischactueel.eu

- Fysica na Newton, psychoanalyse na Freud
- Ontwikkelingen in de breedte en in de diepte
- Klinische actieradius uitgebreid
- Doelgroep en setting uitgebreid
- Ontwikkelingspsychologie en infantresearch
- Gehechtheidsonderzoek en ethologie
- Neuropsychoanalyse
- Interpretatie + steun, relatie, mentalisatie
- Aspecifieke therapeutische factoren

Aspecifieke factoren

- Dodo Bird Verdict: everybody has won all prices
- Postfreudianen moeder-kind relatie
- Gehechtheid en mentalisatie
- IWM, self other affect triads, impliciet geheugen
- Solsleutel voor notenbalk
- Psychoanalyse = 100 woorden voor sneeuw
- Bewust hanteren/interpreteren relatie
- Holding containment contingentie
- Psychoanalytisch begrepen ontwikkelingshulp

Specifieke factoren

- Invloed van verleden en geschiedenis
- Procedureel en autobiografisch geheugen
- Herhaling
- Onzichtbare bril van de overdracht
- Trauma
- Afweer en weerstand
- Niet willen weten
- Ethiek neutraliteit. Slim van domme
- Bewuste keuzes
- 50 ways to leave your lover!

Oorzakelijk vs symptomatisch

- Aanleg (hardware) en (aan)drift
- Trauma structureel en incidenteel
- Gehechtheid en mentalisatie
- Ontwikkelingsstoornissen
- Defectmodel en conflictmodel
- Beleefde levensgeschiedenis
- Zich herhalende gevoelens/gevoeligheden

Besluit: afgewogen behandeling

- Inwerken op het reële van biologie
- Verteren van het reële van trauma
- Veiligheid opbouw/herstel binnen relatie
- Wie/hoe therapeut is
- Correctieve emotionele ervaring
- Verdragen afhankelijkheid, gebruik
- Spiegelen en markeren
- Vasthouden en loslaten
- Afstemming!
- Welke (over)gevoeligheden

Besluit: risico's en mogelijkheden

- Reïficatie door identificatie met diagnose
- Dekselbetekenaar = einde verhaal
- Eigen verantwoordelijkheid, actieve participatie
- Wat is er met/in mij?
- Miskennen reële/biologische gedetermineerdheid
- Miskennen subject en geschiedenis
- Wie zijn verleden niet kent gedoemd te herhalen
- Heraclitos: *Karakter is noodlot.*
- Seneca: *Errare humanum, perseverare diabolicum*
- *Les moments de crise produisent un redoublement de la vie*